

Utlåtande Rotel II (Dnr 2017/000754)

Namngivning av plats efter Gillis Bildt

Motion (2017:28) av Berthold Gustavsson (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog anför följande.

Ärendet

Berthold Gustavsson (M) konstaterar i en motion till kommunfullmäktige att Didrik Anders Gillis Bildt bland annat var Sveriges statsminister under åren 1888–1889. Motionären menar att flertalet tidigare statsministrar har fått platser namngivna efter sig. Exempelvis har både statsministrarna Hjalmar Branting och Karl Staaff uppmärksammats med en gata respektive park i Stockholm. Det är hög tid att nu även Gillis Bildt uppmärksammas för framtida generationer på motsvarande sätt.

Motionären vill, i syfte att uppmärksamma och hedra en framstående politiker och svensk statsminister, att kommunfullmäktige beslutar uppdra till stadsbyggnadsnämnden att namnge en lämplig plats efter Gillis Bildt.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Kulturnämnden och Stadsbyggnadsnämnden.

Stadsledningskontoret bedömer inte lämpligheten i förslaget utan konstaterar bara att eventuella kostnader för det måste bäras av och inom ansvarig nämnds befintliga budget.

Kulturnämnden föreslår att frågan hänförs till det fortsatta arbetet med skyltprogrammet.

Stadsbyggnadsnämnden menar att Gillis Bildt inte är så allmänt känd eller av sådan historisk betydelse att ett memorialnamn efter honom vore motiverat.

Mina synpunkter

Kulturnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden har i budget fått i uppdrag att verka för ett skyltprogram inom vilket personer viktiga för Stockholm kan uppmärksammas. Frågan om att uppmärksamma Gillis Bildt bör ske inom denna process.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:28) om namngivning av plats efter Gillis Bildt av Berthold Gustavsson (M) bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Ett antal tidigare statsministrar har fått platser namngivna efter sig. Exempelvis har både statsministrarna Hjalmar Branting och Karl Staaff uppmärksammats med en gata respektive park i Stockholm. Det är hög tid att nu även Gillis Bildt uppmärksammas för framtida generationer på motsvarande sätt. Vi noterar att namnberedningen lyfter alternativ till att hedra minnet av kända personer i Stockholm. Det kan handla om allt ifrån en plakett till en staty, konstverk eller informationstexter. I händelse av att en namngivning för en specifik plats inte anses möjlig så ska något av dessa alternativ inte uteslutas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 maj 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Jan Valeskog

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Berthold Gustavsson (M) konstaterar i en motion till kommunfullmäktige att Didrik Anders Gillis Bildt bland annat var Sveriges statsminister under åren 1888–1889. Motionären menar att flertalet tidigare statsministrar har fått platser namngivna efter sig. Exempelvis har både statsministrarna Hjalmar Branting och Karl Staaff uppmärksammats med en gata respektive park i Stockholm. Det är hög tid att nu även Gillis Bildt uppmärksammas för framtida generationer på motsvarande sätt.

Motionären vill, i syfte att uppmärksamma och hedra en framstående politiker och svensk statsminister, att kommunfullmäktige beslutar uppdra till stadsbyggnadsnämnden att namnge en lämplig plats efter Gillis Bildt.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Kulturnämnden och Stadsbyggnadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Dagens ordning ger att nya namn av principiell natur, som till exempel namngivning efter personer, bestäms av kommunfullmäktige efter godkännande i stadsbyggnadsnämnden. Stadsledningskontoret bedömer därför inte lämpligheten att namnge en plats efter Gillis Bildt, utan konstaterar bara att eventuella kostnader för en namnändring av befintlig plats eller namngivning av en ny platsbildning måste bäras av och inom ansvarig nämnds befintliga budget.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 november 2017 enligt följande.

Kulturnämnden beslutade att som svar på remissen överlämna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Sophia Granswed Baat m.fl. (M), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturnämnden har i årets budget tillsammans med Stadsbyggnadsnämndens namnberedning fått uppdraget att verka för ett nytt skyltprogram som markerar platser där viktiga personer för Stockholm verkat. I förslaget till budget för 2018 ges kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att implementera skyltprogrammet.

Kulturförvaltningen föreslår att frågan om att uppmärksamma Gillis Bildt hänförs till det fortsatta arbetet med skyltprogrammet.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2017 följande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna namnberedningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (M), *bilaga 1*.

Namnberedningens tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Namnberedningen har behandlat en motion av Berthold Gustavsson (M) med förslag att namnge en plats efter Gillis Bildt, som var statsminister 1888–89 samt riksdagsman 1847–74 och 1887–94. Namnberedningen beslöt föreslå att motionen avstyrks.

Namnberedningen bedömer inte att Gillis Bildt är så allmänt känd eller av sådan historisk betydelse att ett memorialnamn efter honom vore motiverat, hans period som statsminister var också mycket kort (1888–1889). Berthold Gustavsson påstår i motionen att ”flertalet tidigare statsministrar fått platser namngivna efter sig” men detta stämmer inte, det gäller bara ett fåtal politiker som under någon period var

statsministrar (Louis De Geer, Karl Staaf, Hjalmar Branting, Per Albin Hansson, Tage Erlander och Olof Palme).

Namnberedningen vill även understryka att memorialnamn, dvs. namn på en gata eller plats som ges för att hedra en viss person, generellt kan sägas vara resultat av en bakvänd och onaturlig namngivning, eftersom det då inte handlar om att stadens invånare behöver ett namn för en viss plats utan det omvända, att ett visst namn föreslås, för vilket man behöver finna en lämplig plats. Stockholms innerstad är mycket namntät och det finns all anledning att iaktta en viss restriktivitet när det gäller nya namn på tidigare icke-namngivna platser.

Namnberedningen vill därutöver understryka att fördelningen är mycket ojämn – till männens fördel – beträffande hur gator, platser, torg och parker genom åren har namnsatts och fortfarande föreslås namnsättas efter män respektive kvinnor. Detta faktum har många gånger påpekats såväl av politiker som i media.

Namnberedningen vill avslutningsvis också påpeka att det finns andra möjligheter än namngivning av en plats att i det offentliga rummet hedra en person, exempelvis genom minnestavlor och plaketter på fasader eller genom statyer, statyetter, byster och konstverk med informationstexter. Sådana kan dessutom förmedla betydligt mer information om personen än ett gatu-, plats-, torg- eller parknamn.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) enligt följande.

Sophia Granswed Baat m.fl. (M) föreslår att kulturnämnden beslutar att bifalla motion (2017:28) av Berthold Gustavsson (M) om namngivning av plats efter Gillis Bildt och att därutöver anför följande.

Det är glädjande att kulturförvaltningen ställer sig positiva till att bevara minnet av Gillis Bildt. Vi anser dock att uppmärksammandet Gillis Bildt inte enbart bör inordnas under arbetet med skyltprogrammet, utan att beslut om lämplig plats att namnge bör fattas av staden. Vi yrkar därför bifall till motionen.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (M) enligt följande.

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anför följande:

Didrik Anders Gillis Bildt (1820 – 1894) var Sveriges statsminister under åren 1888 - 1889. Gillis Bildt var även riksdagsman 1847 – 1874 (från 1867 Första kammaren) och 1887 – 1894 (Första kammaren).

Som riksdagsman var Gillis Bildt allmänt konservativ – i tullfrågan moderat protektionist. I den egenskapen kallade Konungen honom som statsminister den 6 februari 1888, sedan ärkebiskop Sundberg avböjt. Konungen ville slippa ett parlamentariskt prejudikat som, med tanke på riksdagens sammansättning, skulle innebära ett direkt skifte från frihandel till protektionism. Bildts regering kom sedermera att till hälften bestå av tullvänner och till hälften av frihandlare från Themptanders ministär. Åren innan Bildt tillträdde som landets statsminister var han svensk minister i Berlin 1874 - 86 och riksmarskalk från 1886. Han verkade mycket aktivt för goda svensk-tyska relationer. En tid efter att Bildt tillträtt som statsminister insåg han svårigheterna i att förverkliga den i regeringsdeklarationen uttalade ambition om "försoning och samhällsfrid", varvid han avgick den 12 oktober 1889. Bildt avled sedermera den 22 oktober 1894, 74 år gammal, och begravdes på Solna kyrkogård.

Ett antal tidigare statsministrar har fått platser namngivna efter sig. Exempelvis har både statsministrarna Hjalmar Branting och Karl Staaff uppmärksammats med en gata respektive park i Stockholm. Det är hög tid att nu även Gillis Bildt uppmärksammas för framtida generationer på motsvarande sätt. Vi noterar att namnberedningen lyfter alternativ till att hedra minnet av kända personer i Stockholm. Det kan handla om allt

ifrån en plakett till en staty, konstverk eller informationstexter. I händelse av att en namngivning för en specifik plats inte anses möjlig så ska något av dessa alternativ inte uteslutas.